Bohoslužby v Zábřeze 17.února 2019

Lk 6,20-26

Milé sestry, milí bratři, snad při každé příležitosti přejeme někomu druhému, aby byl šťastný, aby našel cestu ke štěstí. Štěstí nám leží na srdci. Kolikrát si také o někom druhém řekneme, že je to šťastný člověk. Skoro se až vtírá myšlenka, zda to štěstí vůbec dokážeme nějak hlouběji vnímat. Co to znamená být skutečně šťasten? Jak se takový člověk pozná? Které životy kolem nás bychom takto označili? A co třeba biblické postavy? O kterých by dnes lidé řekli, že prožili šťastný život?

Mnozí lidé by jistě řekli, že měli ve svém životě štěstí, když potkali Ježíše. Kolem něj se vyskytovalo mnoho těch, kteří trpěli různými nemocemi, potřebovali uzdravit tělo i duši. Nebyli v situaci, kterou by jim někdo záviděl, v situaci, která má něco společného se štěstím. Ale potom se k nim doneslo, že je zde nějaký Ježíš, který by je mohl uzdravit, mohl by jim pomoci. No, to je přece kus štěstí - dostat se ze zlé situace, najít někoho, kdo člověku pomůže. Trochu nadneseně bychom tedy mohli říct, že Ježíš byl obklopen samými šťastnými lidmi. Vždyť, ti, co přicházeli s nějakou bolestí, odcházeli uzdraveni. A to je veliké štěstí.

O souvislosti mezi štěstím a setkáním s Ježíšem se dá ale také pochybovat. Zejména poté, co občas někoho uzdravil v sobotu, zejména poté, co se také dostal do sporu se zákoníky. Ježíš mnoha lidem pomáhá, ale také se zdá, že mnohé poněkud znervózňuje. A to je něco, co může štěstí stát v cestě. Nepokoj přece nepatří k pocitu štěstí, spíše naopak. To je ale jen jeden problém, který se s Ježíšem v otázce štěstí spojuje. Další potíž nastává, když Ježíš začne mluvit o hodnotách jako je bohatství, nasycení, smích či popularita. Máme se dobře a to se projevuje právě tím, že nemáme hlad, nejsme chudí, můžeme se bavit, jsme populární. Kolikrát jen právě za tuto situaci Bohu děkujeme. Ale zdá se, že Ježíš to nějak začíná relativizovat? Proč? Proč jako šťastné označuje spíše ty, kteří nemají nic, tedy kromě hladu, jsou smutní, lidé je nemají rádi? Jistě v jistém úhlu pohledu by na tom něco mohlo být. Kolika zbytečnými starostmi si komplikujeme život, když se musíme starat o tu spoustu budov, pozemků, investic a tak podobně. Být bohatý znamená mít starosti a strach. Není to jistota toho, že všechno bude pořád takhle krásně fungovat. Jako bohatí, nasycení, veselí a oblíbení máme před sebou pořád

tu perspektivu ztráty této naší jistoty. Nedá se přehlédnout, že když mnoho máme, tak na to také spoléháme, opíráme o to jakousi jistotu ve svém životě. Jistotu, která je ale svázána strachem, že jednoho dne můžeme všechno také ztratit. Můžeme ztratit bohatství, ale také přátele, zdraví, všechno to, z čeho nám právě plyne pocit toho, že jsme šťastnými lidmi, když máme kolem sebe nejen materiální dostatek, ale právě i možnost vnímat blízkost našich přátel, naslouchat hudbě, chodit do kin či galerií. To všechno přece můžeme počítat k tomu, že jsme svým způsobem nasyceni. Když to vezmeme naopak, pak je zřejmé, že ti hladoví, chudí, ztrápení a pronásledovaní, všichni ti mají jednu dobrou perspektivu – může být líp. A to je něco, co dává pocit štěstí, protože člověk žije nadějí příchodu něčeho pozitivního.

Na tomto místě je potřeba zmínit jednu důležitou okolnost. Uvědomme si, ke komu a kdy Ježíš mluví. Kolem Ježíše se shromáždil zástup lidí, kteří přišli, aby byli uzdraveni. Uprostřed zástupu Ježíš stojí se svými učedníky, které právě vyvolil. Je to jakási první lekce, kterou říká svým učedníkům. Čteme, že pohlédl na své učedníky a pak mluvil. To přeci jen něco znamená. Myslím, že je to právě ta okolnost přicházejícího zástupu, která vede Ježíše k tomu, aby svým učedníkům ukázal, v čem spočívá skutečné štěstí. Vždyť by se mohlo zdát, že bude skvělé, když půjdou cestou, kterou nyní vidí. Tedy, když se od Ježíše naučí uzdravovat, aby se tak měli dobře všichni, kdo k nim přicházejí, aby se nakonec měli dobře i oni sami. Ježíšova slova se tak dají pochopit jako varování učedníkům, aby se nesnažili hledat dobré bydlo a zajištěný život. Ne proto, že by to bylo něco špatného, ale zkrátka proto, že v jejich službě to může být dost veliká komplikace.

Za pozornost jistě stojí, že Ježíš mluví o blaženosti těch, kterým něco chybí a naopak běda směřuje k těm, kteří si myslí, že mají všeho dost. Ježíš často mluví v obrazech a nejinak tomu může být i zde. Sebespokojenost se sebou samým je první krůček na cestě do pekel. Chudoba sice může produkovat nezdravou touhu po bohatství, ale na druhou stranu také úzce souvisí s pokorou a vědomím nedokonalosti. Naproti tomu bohatství a nasycenost sice může přispívat k pocitu klidu a jistému nadhledu nad obyčejnými lidskými starostmi, ale také může vést k pýše a pocitu nadřazenosti. A právě s tím také Ježíš pracuje. Učedníci nemají podléhat pocitu, že mají dost, že jsou nasyceni, že jsou lepší než ti druzí. Naopak stále mají myslet na to, že jejich nitro je lačné a prázdné. V tu chvíli je také otevřené a schopné přijímat slovo naděje, hledat cesty pokoje a nasycení. Je nutné říct, že toto všechno se týká otevřenosti vůči Bohu. Jen člověk, který si přizná, že má hlad, může být nasycen z Boží ruky, člověk, který poznává, že nemá nic, může najít poklad v přicházejícím Božím království.

Blahoslavenství a běda by nás možná mohla svádět k jisté škodolibosti. Viz třeba postoj, kdy se tak trochu člověk těší, že až přijde Boží soud, tak se budeme smát těm, kdo haní naši víru a naději. Do tohoto schématu by to zapadalo, ale je to dost v rozporu s láskou, kterou má Ježíš ke každému člověku. Zatracení těch, kdo nepřijali Boží lásku není Bohu rozhodně k smíchu. Je tedy špatné, abychom se smáli my. Podobné je to i v dalších případech. Zkrátka nevím, nezdá

se mi příliš vhodná ona rovnice, kdy příchod Božího království znamená obrat současných poměrů majetkových, emočních a tak podobně. Nezapomínejme, že každá ta trojice blahoslavenství či běda je zakončena čtvrtým bodem, který se obrací ke vztahu mezi učedníky a světem. A to mezi sebou jistě musí souviset. Vždyť právě ona chudoba, hlad, smutek, to všechno učedníci poznají, právě proto, že se dali do služeb Ježíše, že se stali jeho apoštoly. Je to situace, kdy je třeba povzbudit a uvědomit si, že následování Ježíše člověku přináší zcela jiný pohled na hodnotu věcí kolem něj. Jeho život najde svůj smysl nikoliv v tom, kolik čeho získá, ale v tom, že má zakotvení v Ježíši Kristu. Jakoby se v tom ozývala otázka, co všechno člověk dokáže vytrpět a snést, když skutečně miluje, když má na mysli druhého a ne jen sebe. Když vidíme Ježíšův život, vidíme Boží lásku, která na sebe bere chudobu, hlad, slzy a nenávist. Nikoliv z rozmaru, ale pro naši spásu.

Přijde mi tedy důležité, když v těchto blahoslavenstvích a běda najdeme sami sebe na cestě následování. Prvním důležitým momentem této cesty je otázka toho, zda se cítíme lačni nebo již nasyceni. Vidíme prostor, který můžeme Bohu odevzdat, do kterého ho chceme pustit? Cítíme, že potřebujeme, aby nás Bůh něčím naplnil? A nebo jsme sami se sebou spokojeni, říkáme si, že je nám dobře a už nikam nepotřebujeme růst? Je to zásadní otázka pro způsob našeho fungování. Když se cítíme nasyceni, přestáváme Boha potřebovat, stáváme se otupělými vůči jeho slovu, vůči hledání jeho vůle. A to většinou nedopadá dobře. Časem zjistíme, že se vlastně necítíme úplně dobře, nejsme moc šťastni. A vlastně ani nevíme proč. Uniká nám souvislost našeho štěstí spojeného s nalezením síly Boží milosti, která náš život naplňuje.

Druhým důležitým momentem této cesty jsou obtíže, na které narážíme. Ježíš učedníkům ukazuje na proroky, na jejich postavení a lidskou odměnu. Docela naráželi a byli odmítáni, protože nesli slovo života, slovo pravdy. Ono svým způsobem je jistější dělat věci, za které člověk sklidí pochvalu. Příklad Ježíšova života ale ukazuje, že věci, za které sklízí pochvalu, nejsou cestou ke spáse, nejdou naplněním jeho poslání. A nejsou tak ani naším posláním. Ježíš zvěstoval Boží lásku a s ní související nutnost obrácení, poznání vlastního hříchu. Není moc populární říkat lidem, že by se měli změnit, že zdánlivě fungující společnost i vztahy jsou ve skutečnosti prohnilé a časem se zhroutí. Proto za takovou činnost člověk nesklidí moc valnou odměnu. Což může být právě i náš případ. Věrnost Bohu s sebou nepřinese moc lidského štěstí. To ale vlastně nevadí. Vždyť naše štěstí je přece v setkání s Ježíšem. A víme, že budeme šťastni, pokud bude s námi, pokud v nás bude touha po jeho slovu, nikoliv pomíjejících věcech tohoto světa. Proto Ježíš své učedníky povzbuzuje i napomíná slovy blahoslavenství i běda. Ukazuje, že jeho měřítka štěstí jsou jiná a tak vlastně ti opovrhovaní a lačnící jsou šťastni. Poznávají totiž, že největší bohatství a nasycení člověka přichází s poznáním Boží lásky v Ježíši Kristu.

Pane Ježíši, lačníme po tvém slově, po tvé lásce. Ty nás nasycuješ a naplňuješ, abychom byli

šťastni nikoliv tím, co získáme, ale tím, co od tebe přijmeme.

Amen.

p { margin-bottom: 0.25cm; line-height: 120%; }